

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

การนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อสนองนโยบาย แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524) ที่ได้เน้นการพัฒนา อุตสาหกรรมของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระจายการพัฒนาอุตสาหกรรมออกสู่ภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศ การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจสังกัดกระทรวง อุตสาหกรรมจึงได้มีโครงการที่จะจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือขึ้นที่จังหวัดลำพูนมีพื้นที่ ทั้งหมด 1,788-3-19.4 ไร่ ใช้เงินลงทุน 358 ล้านบาท ในปี 2552 มีโรงงานอุตสาหกรรมที่เปิดดำเนินการ ในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือทั้งหมด 75 แห่ง เป็นโรงงานในเขตอุตสาหกรรมทั่วไป 27 โรงงาน เขตประกอบการเสรี 48 โรงงาน (สำนักงานนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ, 2551) [ระบบ ออนไลน์].

ปัจจุบันการค้ามีธุรกิจมีการแข่งขันที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นทุกขณะเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยแวดล้อมที่เกิดขึ้นตลอดเวลาอันได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม ลูกค้านักแข่งขันรวมถึงเทคโนโลยีการบริหารงาน เทคโนโลยี สารสนเทศและเทคโนโลยีการผลิตใหม่ ๆ สถานการณ์ที่เกิดขึ้นส่งผลให้องค์กรจำเป็นต้องมีการ ปรับตัวโดยการจัดโครงสร้างการบริหารให้มีความยืดหยุ่น เพื่อตอบสนองต่อปัญหาได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม ในภาวะการณ์เช่นนี้ผู้บริหารต่างแสวงหาวิธีการเพิ่มความคล่องตัวในการบริหารซึ่ง รวมถึงการลดต้นทุน การผลิตและลดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่ไม่จำเป็นลง พร้อมทั้งวางแผนกลยุทธ์ใหม่ที่จะทำให้องค์กรนั้นสามารถดำรงอยู่ต่อไปได้ภายใต้การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยหนึ่งกลยุทธ์ที่ผู้บริหารใช้คือ การนำเครื่องจักรใช้แล้วจากต่างประเทศหรือจากบริษัทแม่มาใช้ในประเทศไทยเช่น เตาอบเลนส์, เครื่องรีดทอง, เครื่องผลิตลวด ฯลฯ เพื่อเป็นการลดค่าใช้จ่าย เนื่องจากการซื้อ เครื่องจักรใหม่และนำเข้ามีต้นทุนที่สูงกว่านำเครื่องจักรใช้แล้วแต่มีสภาพที่ดีจากบริษัทแม่เข้ามา ใช้ในโรงงานในประเทศไทย แต่ทว่าการนำเครื่องจักรที่ใช้แล้วจากบริษัทแม่เข้ามาใช้จะมีต้นทุนในการซ่อมแซมและการบำรุงรักษาที่ค่อนข้างสูงซึ่งวิธีการลดค่าใช้จ่ายในด้านการซ่อมแซมและ บำรุงรักษาของผู้บริหารคือ การผลิตชิ้นส่วนและอุปกรณ์ที่ใช้ในเครื่องจักรขึ้นมาเองเพื่อทดแทน ของเดิมที่ชำรุดหรือเสื่อมสภาพลงไปซึ่งมีต้นทุนที่ถูกกว่าการนำชิ้นส่วนเข้ามาจากต่างประเทศมาก

จากการที่ผู้บริหารในภาคธุรกิจอุตสาหกรรมมีความต้องการชิ้นส่วนเครื่องจักร เพื่อใช้ในการซ่อมบำรุง ทำให้ต้องมีการจัดหาอะไหล่ชิ้นส่วนเครื่องจักร ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ชิ้นส่วนที่เป็นชิ้นส่วนมาตรฐาน (Standard Part) และชิ้นส่วนที่ไม่ใช่ชิ้นส่วนมาตรฐาน (Non - standard Part) มีแหล่งที่มาดังนี้ 1) ชิ้นส่วนมาตรฐาน โดยมากจะต้องสั่งซื้อจากตัวแทนจำหน่าย โดยตรงหรือจากห้างร้านต่างๆ เช่น อุปกรณ์นิวเมติกส์ อุปกรณ์ไฮดรอลิกส์ เป็นต้น ซึ่งอุปกรณ์หรือ ชิ้นส่วนเหล่านี้ไม่สามารถที่จะผลิตขึ้นมาทดแทนเองได้ 2) ชิ้นส่วนที่ไม่ใช่ชิ้นส่วนมาตรฐานนั้น ฝ่ายวิศวกรรมของแต่ละโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมสามารถที่จะทำการผลิตชิ้นส่วนเครื่องจักร ขึ้นมาเองส่วนหนึ่งและอีกส่วนหนึ่งมาจากการจ้างผู้ผลิตในพื้นที่จังหวัดลำพูนผลิตขึ้นมา เนื่องจาก ชิ้นส่วนที่ไม่ใช่ชิ้นส่วนมาตรฐานนี้ไม่สามารถหาได้ตามท้องตลาด จึงต้องทำการออกแบบและผลิต ขึ้นมาใหม่ ซึ่งการออกแบบชิ้นส่วนเครื่องจักรและการซ่อมบำรุงเครื่องจักร โดยการผลิตชิ้นส่วน เครื่องจักรขึ้นเองเพื่อทดแทนการนำเข้า การผลิตชิ้นส่วนเครื่องจักรเองภายในโรงงานแม้จะมีข้อดี คือลดค่าใช้จ่ายแต่ก็เกิดปัญหาเนื่องจาก การขาดทักษะ ความชำนาญและการขาดความรู้ความเข้าใจ ในด้านวัสดุศาสตร์ของพนักงานซ่อมบำรุงของบริษัท ทำให้เกิดการผลิตชิ้นส่วนที่ไม่ได้คุณสมบัติ ตรงตามความต้องการและกลายเป็นของเสียขึ้นบ่อยครั้ง ก่อให้เกิดต้นทุนที่เพิ่มขึ้นทั้งในด้านวัตถุดิบ และค่าแรงที่สูญเสียไปจากการผลิตชิ้นส่วนเครื่องจักรที่เสียหรือผิดพลาด นอกจากนี้การที่ผู้บริหาร ตัดสินใจเลือกใช้บริการของผู้ผลิตชิ้นส่วนเครื่องจักรจากภายนอกยังทำให้โรงงานอุตสาหกรรม เองไม่มีต้นทุนในการสั่งซื้อและจัดเก็บวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตชิ้นส่วนเครื่องจักรรวมถึงต้นทุน ในด้านค่าแรงและวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตใหม่ อีกทั้งในกรณีที่เกิดข้อผิดพลาดหรือเกิดของเสียขึ้น จากผู้ผลิตจากภายนอก ทางโรงงานอุตสาหกรรมเองสามารถให้ผู้ผลิตจากภายนอกรับผิดชอบใน ส่วนของของเสียนั้นได้ ส่วนของข้อเสียในการใช้บริการผู้ผลิตจากภายนอกคืออาจมีความล่าช้าใน ผลิตและการจัดส่งชิ้นส่วนเครื่องจักรจากผู้ผลิตจากภายนอกมายังโรงงานอุตสาหกรรมและอาจ เกิดของเสียอันเนื่องมาจากการควบคุมคุณภาพที่ไม่ดีพอของผู้ผลิตจากภายนอกขึ้นได้แต่นับว่าเป็น ปัญหาที่เกิดขึ้นน้อยมากเนื่องมาจากทาง โรงงานอุตสาหกรรมให้ความสำคัญกับคุณภาพของชิ้นส่วน เครื่องจักรกลที่ค่อนข้างสูงทำให้ผู้ประกอบการต้องให้ความสำคัญในด้านคุณภาพและระยะเวลาการ จัดส่งตามไปด้วย (จตุรงค์ วงศ์ชาติ, ผู้ช่วยผู้จัดการแผนก ผลิตชิ้นส่วน บริษัท แอบบริเคเรส ไทย แลนด์ จำกัด. สัมภาษณ์. 8 มกราคม 2552.)

ดังนั้น โรงงานอุตสาหกรรมส่วนหนึ่งจึงเลือกที่จะใช้บริการของผู้ผลิตชิ้นส่วน เครื่องจักรกลจากภายนอกแทน ซึ่งผู้ผลิตชิ้นส่วนเครื่องจักรกลจากภายนอกสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆคือผู้ที่ดำเนินธุรกิจในรูปแบบของการจัดหาอุปกรณ์และชิ้นส่วนมาตรฐานที่ใช้ใน งานอุตสาหกรรมและอีกประเภทคือผู้ผลิตชิ้นส่วนเครื่องจักรที่ใช้ในงานอุตสาหกรรม ซึ่งในส่วน

ของผู้ผลิตชิ้นส่วนเครื่องจักรกลแบ่งออกเป็นผู้ประกอบการขนาดใหญ่ที่มีทุนจดทะเบียนตั้งแต่ 3 ล้านบาทขึ้นไปและผู้ประกอบการขนาดกลางหรือเล็กที่มีทุนจดทะเบียนต่ำกว่า 3 ล้านบาท ซึ่งผู้ประกอบการที่มีขนาดใหญ่จะมีเครื่องจักรที่ทันสมัยและผลิตงานได้ครอบคลุมมากกว่าผู้ประกอบการขนาดกลางหรือเล็ก จากข้อมูลที่ได้ทำการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่การพาณิชย์ประจำสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดลำพูน ทำให้ทราบว่าเฉพาะในส่วนของจังหวัดลำพูนมีผู้ประกอบการที่ทำการผลิตชิ้นส่วนเครื่องจักรกลให้แก่โรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจำนวนทั้งสิ้น 185 รายไม่รวมผู้ประกอบการจากจังหวัดใกล้เคียงและต่างจังหวัดอีกส่วนหนึ่งที่เข้ามาทำตลาดในโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือส่งผลให้เกิดการแข่งขันภายในตลาดการผลิตชิ้นส่วนเครื่องจักรกลที่รุนแรงทั้งในด้านของราคาและการให้บริการแก่ลูกค้า (อ้อยใจ แผ่นสุวรรณ.เจ้าหน้าที่การพาณิชย์ สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดลำพูน. สัมภาษณ์. 18 กุมภาพันธ์ 2552.)

จากปัญหาข้างต้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการคัดเลือกผู้ผลิตชิ้นส่วนเครื่องจักรกลจากภายนอกของโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการวางแผนให้แก่ผู้ประกอบการผลิตชิ้นส่วนเครื่องจักรกล ให้กับโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาถึงปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการคัดเลือกผู้ผลิตชิ้นส่วนเครื่องจักรกลจากภายนอกของโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ที่มีผลต่อการคัดเลือกผู้ผลิตชิ้นส่วนเครื่องจักรกลจากภายนอกที่เป็นที่พึงประสงค์ของโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ
2. ทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนกลยุทธ์ของผู้ผลิตชิ้นส่วนเครื่องจักรกลจากภายนอกสำหรับโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ

นิยามศัพท์ในการศึกษา

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด หมายถึง ส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix) ซึ่งประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์ (Product) ราคา (Price) การจัดจำหน่าย (Place) การส่งเสริม

การตลาด (Promotion) บุคลากรผู้ให้บริการ (People) การสร้างและการนำเสนอลักษณะทางกายภาพ (Physical Evidence and Presentation) กระบวนการให้บริการ (Process)

โรงงาน หมายถึง โรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน

ผู้ผลิตชิ้นส่วนเครื่องจักรกลจากภายนอก หมายถึง ผู้ที่รับผลิตอะไหล่ชิ้นส่วนเครื่องจักรกลให้แก่โรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ

ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจซื้อ หมายถึง หัวหน้าแผนกจัดซื้อ หรือเจ้าหน้าที่แผนกจัดซื้อ หรือวิศวกรประจำโรงงาน หรือผู้มีอำนาจในการคัดเลือกผู้ผลิตชิ้นส่วนเครื่องจักรกลจากภายนอก

The logo of Chiang Mai University is a circular emblem. In the center is a detailed illustration of an elephant standing and facing left. Above the elephant's head is a traditional Thai decorative element, possibly a crown or a ceremonial object. The elephant is surrounded by a circular border containing the text 'CHIANG MAI UNIVERSITY 1964'. On either side of the elephant, there are smaller decorative floral motifs.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved